

RESTART /// ÚJRAINDÍTÁS

Tudományos Diákköri Konferencia szekció-kíírás
BME Építészmérnöki Kar
Középülettervezési Tanszék
Innovative Public Spaces Studio
TDK 2020

kör.ép
BME
KÖZÉPÜLETTERVEZÉSI
TANSZÉK

▶▶ Innovative
Public Spaces

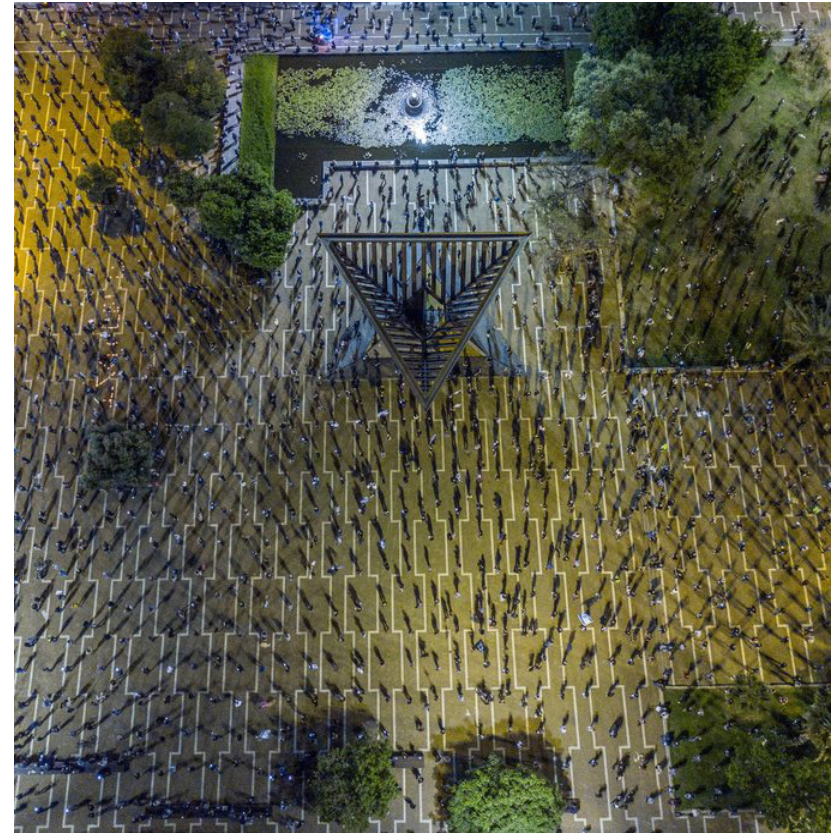

Coop Himmelblau, Restless sphere, Basel, 1971

RESTART /// ÚJRAINDÍTÁS

A Középülettervezési Tanszék innovatív közösségi terekkel foglalkozó stúdiója tematikus Tudományos Diákköri Konferencia szekciót hirdet meg az érdeklődő hallgatók részére.

A koronavírus megjelenése szinte minden aspektusát átalakította a mindennapi életnek. Ez alól a tér használata sem kivétel. A járvány egyik legfontosabb tulajdonsága, hogy terjedését leginkább közösségi aktivitások segítik elő. A járványügyi intézkedések célja éppen ezért az emberek közti találkozások számának minimalizálása. A családtagok, a barátok, az ismerősök, a munkahely elvesztését jelentő egyéni tragédiákon túl a gazdaság, az egészségügyi ellátórendszer, az oktatás és a társadalmi intézményeink jelentős része komoly kihívás előtt áll. Ezen változásokkal a jelenlegi járvány elmúltával is számolnunk kell, hiszen a tudományos modellek a hasonló karakterisztikájú világjárványok számának és intenzitásának növekedésével számolnak. Ennek hátterében részben az áll, hogy az ember tevékenysége által okozott környezeti változások kedveznek a hasonló kórokozók kialakulásának, melyeket a globalizáció korában exponenciálisan növekvő mobilitás kellő gyorsasággal képes az egész bolygón szétteríteni.

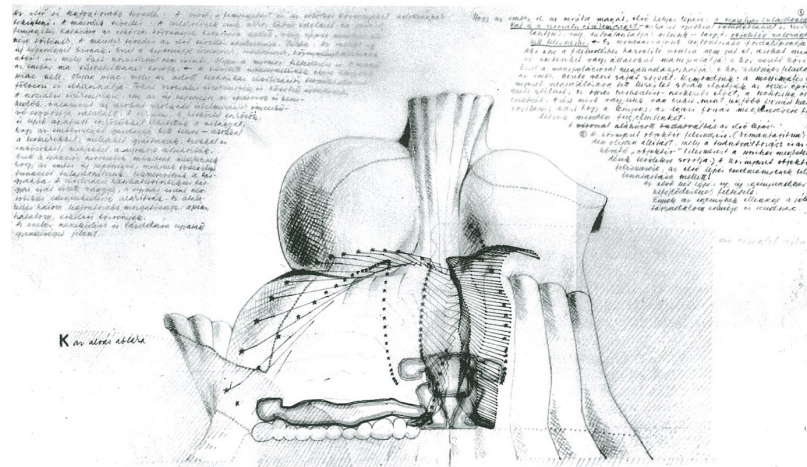
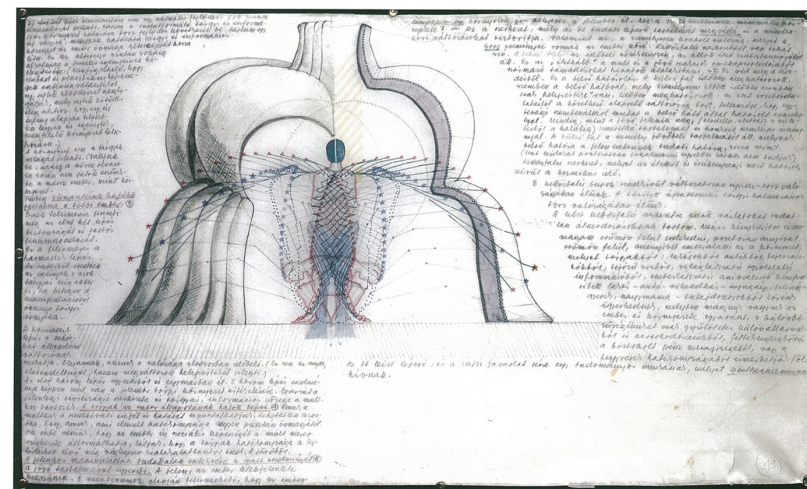

Black Flag demonstráció, Izreal, Tel Aviv, 2020. 04. 23.

Az építészet területén mind hosszú, mind rövidtávú következményekkel számolnunk kell. A legnyilvánvalóbb, hogy az otthon tere az egyik pillanatról a másikra iskolává és munkahellyé alakult át. Ez utóbbi az ipari forradalmat megelőzően megszokott volt, azonban a mai korban jelentős konfliktusforrás, részben az egymást zavaró használatok, részben a rendelkezésre álló tér alkalmatlansága miatt. Bizonyos, hogy a közösségi építészet is jelentős mértékben át fog alakulni. A járványok idején érvényben lépő kijárási korlátozások idején a középületeink, közttereink teljesen kiürültek. Hogyan fognak újra benépesedni? A privát tér a köztér mely funkcióit fogja hosszú távon is átvenni? Hogyan változik meg a középületek használata a közvetlen veszély elmúltával? A munkahelyek, a vásárlási-, utazási szokások, a higiéniai követelmények átalakulása hogyan befolyásolja a jövő közösségi épületeit? Az erőforrások gyors átcsoportosításának következménye hogyan hat az egészségügyi épületek kialakítására? Hogyan tudjuk a kedvezőtlen környezeti feltételeket a közösség javára fordítani úgy, hogy példaértékű építészeti alkotások jöjjenek létre? Csak néhány kérdés a lehetséges sok közül.

TÉRFOGLALÁS /// FORRÁSFOGLALÁS

Az elmúlt száz év európai történelme több a mostanihoz hasonló válságot termelt ki, melyek gazdasági és morális következményei nem hagyták érintetlenül az építészetet. Valamennyi válság után küzdelem indult az erőforrások megszerzéséért, újrafelosztásáért. Bizonyára így lesz ez most is. Globális szinten a növekvő népességszám a térfoglalás mértékét, az éghajlatváltozás pedig a birtokolt-belakott területek fizikai lehatárolását, védelmét, fenntartását az egyén és közösségek számára egyre fontosabb kérdéssé teszi. Mindez komoly feladatot jelent az építészeknek, hiszen új térhasználati módok, anyagok, technológiák és szerkezetek alakítják majd a tervezést.

Makovecz Imre, Minimáltér pályázat, 1972

MÉRTÉKTARTÁS /// REDUKCIÓ

Az anyagi erőforrások takarékos beosztása, a tervezési programok a változó használatokhoz történő gondos igazítása, a természeti és társadalmi környezethez való viszonyunk újrafogalmazása feltétlen mértéktartást követel. De bizhatunk-e az egyén vagy egy közösség kapcsán az önmérséklet megvalósulásában, vagy szükség lesz arra, hogy az építészet a maga inherens eszközeivel a keveset is elegendővé tegye? A redukció nem feltétlenül jár a környezeti minőség romlásával és ezt az építésznek újra be kell bizonyítaniuk. Nem példa nélküli ez a vállalkozás, elég ha a korai modern európai építészetre, ezen belül is különösen a Bauhaus térkísérleteire gondolunk, vagy felidézzük Makovecz Imre 1972-es "minimális környezet" pályaművét. A húszas-harmincas évek dinamikus építészeti fejlődése, az akkori, majd az ötvenes évek szűkös lehetőségei számos építészeti kísérlettel, innovatív gondolattal gazdagították szakmánkat. Gondolhatunk itt Gio Ponti, Nervi munkásságára, vagy a hatvanas-hetvenes évek magyar ipari építészetére. Még nyilvánvalóbb a kapcsolat az építészet és járványos megbetegedés közt a tuberkolózis elleni küzdelem esetében, mely jelentékeny mértékben volt hatással a modern építészet formálódására.

INNOVÁCIÓ /// KREATIVITÁS

A világjárvány elmúltával új típusú párbeszéd várható az építészettről, tágabb értelemben a környezet újra-belakásáról, birtokbavételéről. Az eredményesség előfeltétele a párbeszéd valamennyi résztvevőjének alkotói szabadsága, szabad képzeletének működése, ami előremutató gondolatokhoz (kreativitás) és azok megvalósításához (innováció) vezet. Mindez fokozottan érvényes az építészképzés egészére, hiszen az egyetemek alkotó- és kutatóműhelyei komoly feladatra hivatottak az innovatív gondolkodás terén. Az egyetem az a hely, ahol generációk együttműködése révén hatékonyan összegződik a tapasztalat és a kíváncsiság, a rutin és az újra való fogékonyság, azaz a kreativitás. És itt ismét utalhatunk a Bauhausra, ami hasonló célokat tűzött maga elé: analitikus megközelítést, kreatív és innovatív tervezést, a tudomány, a művészet és a technológiák összekapcsolását egy gondolat mentén.

Haus Rucker-Co, Environment Transformer, Flyhead, 1968

SZEMÉLYES /// KÖZ – TÉR

A feladat legnehezebb, és egyben legfontosabb része, hogy megtaláljuk a kiírás felvetésének azon szegmensét, amelyre építészeti, urbanisztikai eszközök segítségével reflektálni szeretnénk. Ebből következően szekciónak nincs közös tervezési helyszíne. A helyszín a választott problémafelvetésből kell következzen, ennek megfelelően lehet fiktív tér, de azok a jól ismert privát és publikus hétköznapi terek is, amelyekben a karantén alatt és után élünk és dolgozunk. A gondolat kifejtésének kereteit nem klasszikus értelemben vett építészeti tervezési feladatként, hanem művészeti alkotásként képzeljük el. A feladat tehát bizonyos értelemben fiktív, más értelemben viszont nagyon is konkrét, személyes. Felvetésünkben egy új típusú privát vagy közösségi tér ideáját keressük, ami szabadon választott konkrét vagy fiktív személy vagy közösség számára készül. A tér mérete, arányai, a külvilággal való fizikai és vizuális kapcsolatai, fényei, a határoló felületek anyagai, színei, textúrái a tervezési feladat legalapvetőbb szempontjai és az alkotói szándéktól függenek.

BÍRÁLÓ BIZOTTSÁG

Somogyi Krisztina Phd építészekritikus, vizuáliskörnyezet-kutató
az Építészfórum főszerkesztője

Török Dávid DLA Molnár Péter díjas építész
DMB Építész Műterem
egyetemi docens, DE Építészmérnöki Tanszék

Gyürki-Kiss Pál Pro-Architectura díjas építész
MARP Építészstúdió

Hámori Péter építész
GUBAHÁMORI

TARTALMI ÉS FORMAI KÖVETELMÉNYEK

Hangsúlyozottan nem hagyományos értelemben vett építészeti terveket, hanem a tervezendő új vagy átalakított közösségi vagy privát tér atmoszféráját bemutató ábrázolásokat várunk. A gondolat feltárásához négy eszköz igénybevételét kérjük:

szöveg

Ez egy rövid esszé, amiben a felvetés eszmeisége jelenik meg, mely részletesen ismerteti a választott problémát, az azokra tett gondolatkísérleteket és megoldási javaslatokat. Nem műleírás, hanem a gondolat irodalmi szintű megfogalmazása a cél. Az esszé szövege egy 21x21 cm méretű kis füzetbe rendezendő, amelyhez illusztrációk kapcsolódhatnak. A szöveg terjedelme 5-10 ezer karakter.

rajz

A tereket határoló valamennyi felület vizuális megjelenítése, ortogonális nézetben. Fontos az érzéki ábrázolás, a képzőművészeti igényű feldolgozás. A rajzok egységesen 60x60 cm méretű nyomtatott tablókön készítenők, a szükséges számban, kiállításra alkalmas és természetesen digitális formában is.

térbeli makett

A teret bemutató makett, melynek anyaga tetszőleges, léptéke igazodik a tér nagyságához, de ábrázolhat egy részletet is. Legyen interaktív, azaz részben szétszedhető, bevilágítható, esetleg csereszabatos elemekkel alakítható.

animáció

A gondolat összegzésére alkalmas egy-perces film, technikája tetszőleges. Mutassa be a tervezett tér időbeli (pl. bevilágítás) változásait, külső térkapcsolatainak esetleges szabályozhatóságát.

A pályamunkákat a TDK-konferencián vetített képes előadás formájában kell ismertetni.

Társasági távolságtartó vendéglátás,
Mediamatic Centre, Amsterdam, 2020

SZERVEZŐK

BME Középülettervezési Tanszék, Innovatív Közösségi Terek Stúdió,
Klobusovszki Péter DLA egyetemi docens

AJÁNLOTT IRODALOM

- COLOMINA, Beatriz: X-ray Architecture: Illness as Metaphor. *Positions*, No. 0, Positioning Positions (Fall 2008), pp. 30-35 (<http://www.arch.mcgill.ca/prof/sijpkcs/arch-struct-2014/second%20assignment/X-rays-and-architecture.pdf>)
- COLOMINA, Beatriz: *X-ray Architecture*. Lars Müller Publishers, 2019
- COLOMINA, Beatriz: X-Screens: Röntgen Architecture. in HVATTUM, Mari – HULTZSCH, Anne (eds.): *The Printed and the Built*. Bloomsbury Visual Arts, 2018 (*E-flux*, Journal #66 - October 2015) (<https://www.e-flux.com/journal/66/60736/x-screens-rntgen-architecture/>)
- SONTAG, Susan: *Betegség mint metafora*. Európa Könyvkiadó, Budapest, 1983 (SONTAG, Susan: *Illness as metaphor*. Farrar, Straus & Giroux, 1978)
- SONTAG, Susan, *Az AIDS és metaforái*, Európa Könyvkiadó, Budapest, 1990 (SONTAG, Susan: *AIDS and Its Metaphors*. Farrar, Straus & Giroux, 1989)

Bármilyen felmerülő kérdés esetén a klobusovszki.p@kozep.bme.hu címre küldött levél küldhető. A kérdésekre adott válaszokról minden pályázót egyaránt értesítünk. Konzulensnek választható a tanszékről bármely oktató, elsősorban Balázs Mihály DLA egyetemi tanár, Bartha András DLA egyetemi tanársegéd, Karácsony Tamás DLA egyetemi docens, Klobusovszki Péter DLA egyetemi docens és Schrammel Zoltán DLA egyetemi adjunktus, de mellettük a tanszék doktoranduszai is.

Budapest, 2020. május 14.

Fekvőkúra, Alvar Aalto, Paimio szanatórium (1932) felső terasza